Datganiad Parth Gwyliadwriaeth (Ffliw Adar)

Mae Prif Swyddog Milfeddygol wedi cadarnhau bod ffliw adar pathogenig iawn yn bresennol mewn ardal yn Lloegr sy'n fwy na 3 a hyd at 10k o Gymru.

.

Yn unol ag erthygl 28(3) o'r Gorchymyn Ffliw Adar a Ffliw sy'n Deillio o Adar mewn Mamaliaid (Cymru) (Rhif 2) 2006[1] ("y Gorchymyn") ac o ystyried y gofynion yn erthygl 29(2) a'r meini prawf a amlinellir yn erthygl 29(5) o'r Gorchymyn hwnnw, mae Gweinidogion Cymru felly'n datgan bod yr ardal a ddisgrifir yn **Atodiad 1** i'r Datganiad hwn yn Barth Gwyliadwriaeth y mae'r holl fesurau a nodir yn Atodlen 5 y Gorchymyn yn berthnasol iddo[2].

Mae'r Parth Gwyliadwriaeth wedi'i nodi ar y map yn Atodiad 2.

Mae'r mesurau hyn yn gymwys o 18:00 ar 09 Chwefror 2025 hyd nes y caiff y Datganiad hwn ei ddirymu neu ei ddiwygio drwy ddatganiad pellach.

Llofnodwyd: Gavin Watkins, Dirprwy Brif Swyddog Milfeddygol Cymru

Dyddiedig: 18:00 ar 09 Chwefror 2025

O dan awdurdod y Dirprwy Brif Weinidog ac Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig, un o Weinidogion Cymru.

Gall methu â chydymffurfio â'r Datganiad hwn fod yn drosedd o dan adran 72 neu 73 o Ddeddf Iechyd Anifeiliaid 1981.

Mae'r mesurau y darperir ar eu cyfer yn Atodlen 5 i'r Gorchymyn wedi'u nodi yn Atodiad 1 er hwylustod cyfeirio. Mae copïau o'r Datganiad hwn a'r Gorchymyn ar gael ar dudalennau gwe Llywodraeth Cymru a chan Lywodraeth Cymru, Parc Cathays, Caerdydd CF10 3NQ.

---

[1] S.I. 2006/2927 (Cy. 262) fel y'i diwygiwyd ddiwethaf gan Orchymyn Ffliw Adar (Gwelliannau Amrywiol) (Cymru) 2023 OS /2023/1179 (Cy.206).

[2] Yn unol ag erthyglau 31(1) o'r Gorchymyn, mae'r mesuriadau o fewn Atodlen 5 yn berthnasol I'r parth gwarchod

Atodiad 1

Parth Gwyliadwriaeth

Mae'r Parth Gwyliadwriaeth yn cynnwys yr ardal honno yng Nghymru sydd wedi'i nodi ar y map yn Atodiad 2**,** o fewn y cylch du o radiws o 10 cilometr sydd yng nghanol cyfeirnod grid SJ3356279128. Cyfeirnod grid Arolwg Ordnans yw hwn [cyfres Landranger 1:110,000].

Y Mesurau mewn Parth Gwyliadwriaeth:

Cofnod o ymwelwyr

1. Yn amodol ar baragraff 5, mae'n rhaid i feddiannydd y parth lle cedwir y dofednod neu adar caeth eraill gadw cofnodion o—

(a) enw a chyfeiriad unrhyw berson sy'n ymweld â'r safle (oni bai bod yr ymweliad i ran o'r safle yn unig lle mae pobl yn byw a lle na chedwir unrhyw ddofednod neu adar caeth eraill);
(b) dyddiad yr ymweliad;
(c) a yw'r person wedi cael unrhyw gysylltiad â dofednod neu adar caeth eraill ar y safle.

Cofnod o ddofednod

2. Mae'n rhaid i feddiannydd unrhyw safle yn y parth wneud y canlynol –

(a) cadw cofnod o'r holl ddofednod sy'n cyrraedd neu'n gadael y safle hwnnw cyn gynted ag sy'n rhesymol ymarferol ar ôl y symud.
(b) Hysbysu Gweinidogion Cymru ar unwaith ynghylch unrhyw forbidrwydd neu farwolaethau cynyddol neu leihad sylweddol yn nifer yr wyau a gynhyrchir neu, lle bo'n berthnasol, leihad yn y bwyd neu'r diod a ddefnyddir, neu unrhyw wybodaeth arall berthnasol sy'n gysylltiedig â chynhyrchu wyau ar y safle.

Cofnod o symudiadau dofednod

3. Yn amodol ar baragraff 5, mae'n rhaid i unrhyw berson sy'n ymwneud â chludo neu farchnata dofednod neu wyau dofednod yn y parth wneud cofnod cyn gynted ag sy'n rhesymol ymarferol o'r holl ddofednod ac wyau dofednod y mae wedi'u cludo neu eu marchnata.

Symudiadau dofednod i'w cofnodi

4. Mae'n rhaid i'r cofnodion y cyfeiriwyd atynt ym mharagraffau 2 a 3 uchod gynnwys—
(a) swm a disgrifiad (yn cynnwys rhywogaethau'r dofednod neu fath o wy) a gludwyd neu a farchnatwyd;
(b) yn achos symud o safle yn y parth—
(i) dyddiad y symud o'r safle;
(ii) safle cyrchfan (os yw'n hysbys);

    (iii) enw a chyfeiriad y person y mae perchnogaeth neu feddiannaeth yn cael ei throsglwyddo neu wedi'i throsglwyddo iddo;
- (c) yn achos symud i safle yn y parth—
    - (i) dyddiad y symud;
    - (ii) y safle y symudwyd ohono (os yw'n hysbys);
    - (iii) enw a chyfeiriad y person sydd neu sydd wedi trosglwyddo perchnogaeth neu feddiannaeth;
- (d) yn achos marchnata heb symud cysylltiedig, enw a chyfeiriad y person y trosglwyddwyd y feddiannaeth iddo a'r dyddiad;

Cwmpas dyletswyddau cadw cofnodion

5. Nid yw paragraffau 1 a 3 yn berthnasol i'r canlynol—
- (a) symud wyau'n uniongyrchol i safle manwerthu, ar neu o safle o'r fath neu'n dilyn symudiad o'r fath;
- (b) symudiad pobl i sŵau, parciau bywyd gwyllt neu (oni bai ei fod yn ofynnol gan Weinidogion Cymru) unrhyw safle arall sy'n agored i'r cyhoedd, cyn belled nad oes gan y cyhoedd fynediad at unrhyw ardal lle mae adar yn cael eu cadw;
- (c) symudiad y canlynol i safle lle mae dofednod neu adar caeth eraill yn cael eu cadw—
    - (i) unrhyw berson ar hawl dramwy gyhoeddus neu sy'n defnyddio hawl dramwy i gael mynediad i'r safle;
    - (ii) tresmaswyr;
    - (iii) unrhyw berson sy'n gweithredu'r Gorchymyn hwn.

Cyfyngiadau ar symud dofednod, adar caeth eraill a mamaliaid ar ac oddi ar safle

6. (1) Yn amodol ar is-baragraff (2), ni chaiff unrhyw berson symud dofednod, adar caeth eraill na mamaliaid i neu o safle yn y parth lle cedwir dofednod neu adar caeth eraill, oni bai bod y symud wedi'i drwyddedu gan arolygydd milfeddygol neu gan arolygydd o dan gyfarwyddyd arolygydd milfeddygol.

(2) Nid yw is-baragraff (1) yn berthnasol i anifeiliaid anwes—
- (a) sydd ddim ond yn gallu cael mynediad i ran honno o'r safle lle mae pobl yn byw;
- (b) nad ydynt yn dod i gysylltiad â dofednod neu adar caeth eraill ar y safle; ac
- (c) nad oes ganddynt fynediad i unrhyw gewyll neu ardaloedd ar y safle lle cedwir dofednod neu adar caeth eraill.

Mesurau bioddiogelwch

7. Mae'n rhaid i'r meddiannydd ac unrhyw berson sy'n cyrraedd neu'n gadael y safle yn y parth lle cedwir dofednod, neu adar caeth eraill neu wyau—
- (a) gymryd mesurau bioddiogelwch fel y mae'n ystyried sydd eu hangen i leihau'r risg o ledaenu ffliw adar i neu o'r safle; a
- (b) chydymffurfio ag unrhyw ofynion bioddiogelwch y mae arolygydd milfeddygol neu arolygydd o dan gyfarwyddyd arolygydd milfeddygol, drwy hysbysiad iddo, yn eu gosod.

Sarn, tail dofednod a slyri

8. (1) Ni chaiff unrhyw berson symud na lledaenu sarn dofednod a ddefnyddiwyd, tail dofednod na slyri dofednod yn y parth oni bai bod arolygydd milfeddygol neu arolygydd o dan gyfarwyddyd arolygydd milfeddygol wedi trwyddedu hynny.
(2) Gall symud tail dofednod, gyda mesurau bioddiogelwch priodol, gael ei awdurdodi gan arolygydd milfeddygol, o safle sydd o fewn parth gwyliadwriaeth i safle dynodedig, ar gyfer trin neu storio ar unwaith ar gyfer triniaeth yn nes ymlaen, er mwyn lleihau risg lledaenu feirws y ffliw adar.

8A. Cyfyngiadau ar symud carcasau dofednod ac adar caeth eraill o fewn y parth

(1) Ni chaiff unrhyw berson symud carcasau dofednod neu adar caeth eraill o safleoedd yn y parth.
(2) Fodd bynnag, gall arolygydd milfeddygol neu arolygydd o dan gyfarwyddyd arolygydd milfeddygol roi trwydded i symud carcasau dofednod neu adar caeth eraill at ddiben gwaredu neu roi diagnosis o safle o fewn y parth.

Crynoadau o ddofednod

9. Ni chaiff unrhyw berson ganiatáu i ddofednod neu unrhyw adar caeth eraill gael eu casglu mewn unrhyw ffair, marchnad, sioe, arddangosfa neu unrhyw grynhoad arall yn y parth.

Rhyddhau adar hela

10. (1) Ni chaiff unrhyw berson ryddhau adar hela.

(2) At ddiben y paragraff hwn, mae adar hela’n cynnwys ffesantod, petrys, grugieir coch, grugieir du neu rugieir yr eira neu hwyaid sydd wedi’u magu ar gyfer eu hela.

Cyfyngiadau ar symud dofednod ac wyau o fewn y parth

11. (1) Yn amodol ar baragraff 12, ni chaiff unrhyw berson symud unrhyw ddofednod neu wyau o fewn y parth (heblaw am drwy’r porth ar y ffyrdd neu’r rheilffyrdd heb aros), oni bai eu bod yn cydymffurfio â’r holl fesurau bioddiogelwch perthnasol a osodir gan arolygydd milfeddygol yn unol ag amodau trwydded.
(2) Ni chaiff meddiannydd safle y symudir dofednod yno symud y dofednod yna o’r safle yna am gyfnod o o leiaf 21 diwrnod o’r dyddiad y symudwyd y dofednod i’r safle hwnnw.

Dosbarthu wyau cyfanwerthu a manwerthu o fewn y parth

12. Nid yw paragraff 11 yn gymwys i symud wyau yn uniongyrchol i safleoedd cyfanwerthol neu fanwerthu, nac yn dilyn symudiad o'r fath.

Mesurau bioddiogelwch

13. Rhaid i arolygydd milfeddygol beidio â rhoi trwydded o dan baragraff 11 oni bai ei fod yn fodlon y bydd y trwyddedai yn cymryd mesurau bioddiogelwch priodol a rhaid i gymryd mesurau o'r fath fod yn amodau'r drwydded.

Symud dofednod i ladd-dy

14. Gall arolygydd milfeddygol drwyddedu symudiad dofednod o'r tu allan i unrhyw barthau amddiffyn a gwyliadwriaeth ffliw adar i ladd-dy o fewn y parth gwyliadwriaeth a symudiadau dilynol y cig sy'n deillio o ddofednod o'r fath.

Cyfyngiadau ar symud dofednod, wyau, cig dofednod, semen, samplau gwaed a charcasau y tu allan i'r parth

15. (1) Yn ddarostyngedig i baragraff 16, nid oes unrhyw berson i symud unrhyw ddofednod neu adar caeth eraill, nac unrhyw wyau, semen, samplau gwaed neu garcasau o unrhyw ddofednod neu unrhyw adar caeth eraill allan o'r parth, oni bai bod y mudiad—

(a) symudiad a nodir yn is-baragraff (2); a

(b) wedi'i drwyddedu gan arolygydd milfeddygol neu gan arolygydd milfeddygol o dan gyfarwyddyd arolygydd milfeddygol

(2) Mae'r symudiadau y cyfeirir atynt yn is-baragraff (1) yn symudiadau o ran y canlynol—

(a) dofednod i'w lladd (os bodlonir gofynion paragraff 17);

(b) cywion undydd o wyau sy'n tarddu o fewn y parth gwyliadwriaeth neu wyliadwriaeth neu wyau a ddaeth i gysylltiad ag wyau o'r fath (os bodlonir gofynion paragraff 18);

(c) cywion undydd o wyau sy'n tarddu y tu allan i'r parthau diogelu a gwyliadwriaeth a gedwir ar wahân i wyau a gynhyrchir mewn parth o'r fath (os bodlonir gofynion paragraff 19);

(d) dofednod sy’n barod i ddodwy neu ddofednod magu a symud i safle neu ran o unrhyw safle lle nad oes dofednod yn cael eu cadw;

(e) wyau deor o'r parth—

(i) i ddeorfa ddynodedig; neu

(ii) i safle dynodedig i'w defnyddio at ddibenion gwyddonol, diagnostig neu fferyllol

(os bodlonir gofynion paragraff 20 yn y ddau achos);

(f) wyau i ganolfan becynnu wyau dynodedig (os bodlonir gofynion paragraff 21);

(g) wyau i safle prosesu wyau;

(h) wyau i'w gwaredu.

(i) dofednod i filfeddygfa ar gyfer triniaeth, neu i'r safle gwreiddiol pan ddychwelir yn dilyn symudiad o'r fath.

(j) semen i safle bridio neu i safle dynodedig at ddibenion gwyddonol, diagnostig neu fferyllol;

(k) samplau gwaed i labordy neu filfeddygfa at ddibenion gwyddonol neu ddiagnostig.

Dosbarthu wyau bwrdd i safleoedd cyfanwerthu neu fanwerthu

16. Nid yw paragraff 15 yn gymwys i symud wyau bwrdd yn uniongyrchol i safleoedd cyfanwerthu neu fanwerthu neu ar ôl symudiad o'r fath.

Gofynion ar gyfer symud dofednod o safle yn y parth i ladd-dy dynodedig

17. Ni ddylid symud dofednod o safle yn y parth i ladd-dy dynodedig y tu allan i'r parth oni bai - –

(a) bod y symudiad yn dechrau o fewn 24 awr i gwblhau archwiliad milfeddygol o'r dofednod yn y safle, a

(b) bod y Gweinidog priodol sy'n gyfrifol am y lladd-dy dynodedig wedi awdurdodi symud y dofednod hynny.

Gofynion ar gyfer symud cywion undydd sydd wedi deor o wyau a gynhyrchir o fewn y parth amddiffyn neu wyliadwriaeth neu o wyau sydd wedi dod i gysylltiad ag wyau o'r fath

18. Ni ddylid symud cywion undydd o wyau a gynhyrchir o fewn y parth amddiffyn neu wyliadwriaeth neu wyau sydd wedi cael cyswllt ag wyau o'r fath oni chydymffurfir ag unrhyw fesurau bioddiogelwch a osodwyd gan arolygydd milfeddygol drwy hysbysiad neu amod trwydded.

Gofynion ar gyfer symud cywion undydd sydd wedi deor o wyau sy'n tarddu y tu allan i'r parthau amddiffyn a gwyliadwriaeth

19. Ni ddylid symud cywion undydd o wyau sy'n tarddu y tu allan i unrhyw barthau amddiffyn a gwyliadwriaeth rhag ffliw adar oni bai bod y ddeorfa o fewn y parth yn cael ei gweithredu yn y fath fodd fel nad yw wyau o'r tu allan i'r parth yn dod i gysylltiad ag wyau neu gywion undydd o fewn y parth.

Gofynion ar gyfer symud wyau deor o'r parth i ddeor ddynodedig, neu i safle dynodedig i'w ddefnyddio at ddibenion gwyddonol, diagnostig neu fferyllol

20. Ni ddylid symud wyau deor o'r parth i ddeorfa ddynodedig, nac i safle dynodedig i'w ddefnyddio at ddibenion gwyddonol, diagnostig neu fferyllol oni bai bod yr wyau a'u deunydd pecynnu yn cael eu diheintio cyn iddynt adael y safle.

Gofynion ar gyfer symud wyau i ganolfan pecynnu wyau

21. Ni ddylid symud wyau i ganolfan becynnu wyau dynodedig oni bai —

(a) eu bod wedi’u rhoi mewn pecynnau neu fod deunydd becynnu tafladwy sydd wedi'i lanhau a'i fdiheintio wedi’i ddefnyddio yn unol â chyfarwyddiadau arolygydd milfeddygol; a

(b) bod unrhyw berson sy'n cludo'r wyau yn cydymffurfio ag unrhyw fesurau bioddiogelwch a osodir gan arolygydd milfeddygol.

Glanhau a diheintio cerbydau sy'n cario unrhyw beth a allai fod wedi'i halogi

22. Rhaid i berson sy'n cludo unrhyw ddofednod, aderyn caeth arall, cig, bwyd anifeiliaid, tail, slyri, sbwriel neu unrhyw beth arall y gellir ei halogi lanhau a diheintio'r cerbyd ac unrhyw offer a ddefnyddir i gludo'r peth hwnnw cyn gynted ag y caiff ei ddadlwytho, yn unol ag erthygl 66 o'r Gorchymyn.

Glanhau a diheintio cerbydau

23. Rhaid i berson sy'n mynd i mewn i'r parth neu'n gadael safle yn y parth mewn cerbyd lanhau a diheintio ar unwaith unrhyw ran o'r cerbyd a allai fod wedi'i halogi, yn unol ag erthygl 66 o'r Gorchymyn.

Atodiad 2

Map yn dangos y Parth Gwyliadwriaeth (10km) y mae'r canol yng nghyfeirnod grid SJ3356279128.

Cyfeirnod grid Arolwg Ordnans yw hwn [cyfres Landranger 1:110,000].